

BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
ODYOLOJİ BÖLÜMÜ

ODY338- SOSYAL SORUMLULUK VE TOPLUMA HİZMET

Proje Danışmanı: Öğr. Gör. Gamze NAS ÖZÜTEMİZ

2025

Proje Taslak Raporu

Proje adı: Akademisyenlere Yönelik İşitme Kaybı Olan Öğrenciler Hakkında Bilgilendirme Kılavuzu.

Hazırlayan: Vuslat Sara UYSAL, Elif Eylül BIÇAKCIOĞLU

Projenin Amacı

Akademisyenlerin işitme engelli bireyler hakkında bilinçlenmesini sağlamak.

İşitme kayıplı öğrencilerin eğitim süreçlerinde daha verimli ve etkili bir şekilde öğrenim görmelerini sağlamak.

Akademisyenlerin ders içeriklerini bu öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde düzenlemelerine yardımcı olmak.

Projenin Çıkış Noktası

İşitme engelli öğrencilerin sınıf içi iletişimde yaşadığı sorunlar fark edilmiştir.

İşitme kaybı nedeniyle yaşanan öğrenme kayıplarına dikkat çekmek istenilmiştir.

“İşitme kaybı sebebiyle bir öğrenci eğitim hayatından geri kalmamalı düşüncesiyle yola çıkılmıştır.

Öğretim elemanlarının farkındalığını arttırmak hedeflenmiştir.

Hedef / Kapsam Belirlenmesi

Bu projenin temel hedefi, akademisyenlerin işitme engelli bireylerin eğitim süreçlerini kolaylaştırmaya yönelik farkındalıklarını artırmak ve kullanılan yöntemleri daha kapsayıcı hale getirerek işitme kayıplı öğrencilerin akademik başarılarını desteklemektir. Projemiz, Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi akademisyenlerini hedef almaktadır.

Hazırlanan anket ve kılavuz; sınıf içi iletişim, erişilebilir öğretim materyalleri, destek birimlerine yönlendirme ve farkındalık temelli yaklaşımlar gibi başlıkları kapsamaktadır.

Kılavuz, yalnızca işitme engelli bireylere yönelik hazırlanmış olup, diğer özel gereksinimli gruplar bu kapsamın dışında bırakılmıştır.

Fizibilite / Bütçe

Kılavuz Çıktısı	500 ₺
Ulaşım Ücreti	200 ₺

İş Kalemlerinin Belirlenmesi

İhtiyaç Analizi ve İçerik Taslağının Oluşturulması

Sosyal sorumluluk dersinde proje belirlenmiş olup kılavuz içeriği tasarlanıp, anket soruları taslağı oluşturulmuştur.

Anket Soruları Hazırlığı

İşitme engelli öğrenciler için akademik ve sosyal ihtiyaçları belirlemeye yönelik anket soruları hazırlanmıştır.

Kılavuz İçeriği ve Tasarımının Hazırlanması

Kılavuzda işitme kaybı, nedenleri, gürültünün etkileri, sınıf içi akustik düzenlemeler, işitme kayıplı öğrencilerle etkili iletişim konularına yer verilmiştir. Öğretim elemanları için öneriler sunulmuş, üniversitedeki engelli öğrenci birimi hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Sunum ve Rapor Hazırlama

Proje sürecinde elde edilen veriler ve sonuçlar değerlendirilip bunlar doğrultusunda akademik bir rapor hazırlanmış ve proje hakkında bilgilendirici bir sunum yapılmıştır.

Kılavuz Basımı

Kararlaştırılan bölümler ve akademisyen sayısına göre karar verilip 12 adet çıktı alınmıştır.

Yayın ve Dağıtım

Kılavuz dağıtımından önce, öğretim elemanlarına ön değerlendirme amaçlı bir anket uygulanmıştır. Kılavuz dağıtım aşamasında bir bilgilendirme sunumu yapılmıştır. Bilgilendirme sonrası katılımcıların memnuniyetini ve farkındalığını ölçmek amaçlı 2. Anket uygulanmıştır. Anketler Qr şeklinde paylaşılmıştır.

Çıktıların Belirlenmesi

Akademisyenlere Yönelik İşitme Kaybı Olan Öğrenciler Hakkında Bilgilendirme Kılavuzu.

Hazırlanan anket soruları ve anketin sonuç raporları.

Akademisyenlere yönelik yapılan bilgilendirme sunumları ve rapor.

Kullanılabilecek Kaynaklar

-Microsoft Word

-Canva

-Google Form

-İnternet Tarayıcısı

-Makaleler

Kaynaklar

Başkent Üniversitesi. (t.y.). Engelli Öğrenci Birimi.

https://eob.baskent.edu.tr/kw/menu_icerik.php?birim=5084&menu_id=2

Toros Üniversitesi. (t.y.). Engelliler Birimi Koordinatörlüğü.

<https://toros.edu.tr/sayfalar/saglik-hizmetleri-meslek-yuksekokulu-engelliler-birimi-koordinatordugu-engelli-ogr%E2%80%A6>

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi. (t.y.). Engelli Öğrenci Biriminin Görevleri.

<https://www.ohu.edu.tr/engelsizuniversite/sayfa/engelli-ogrenci-biriminin-gorevleri>

İstinye Üniversitesi. (t.y.). Engelsiz Erişim Hizmetleri.

<https://sks.istun.edu.tr/tr/engelsiz-erisim-hizmetleri-1170>

Atılım Üniversitesi. (t.y.). Özel Gereksinimli Bireyler Destek Birimi - Birimin Görevleri.

<https://www.atilim.edu.tr/tr/ozel-gereksinimli-bireyler-destek-birimi/page/3011/birimin-gorevleri>

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi. (t.y.). Hizmetlerimiz.

<https://engelsiz.ibu.edu.tr/tr/page/hizmetlerimiz/18939>

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2014). Engelli Bireyler İçin İyileştirme ve Takip Mekanizması El Kitabı.

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_09/10100531_itmeklavuzu.pdf

ChatGPT

Risk Değerlendirme

Riskler

Akademik personelin projeye yeterince ilgi göstermemesi ve katılımın beklenenden az olması.

Anketlerin yeterli sayıda yanıt alamaması nedeniyle veri analizlerinin yetersiz kalması.

Kılavuzun zamanında dağıtılamaması sonucu bilgilendirme sürecinin aksaması.

Kılavuzda kullanılan dilin karmaşık olması sebebiyle öğretim elemanlarının içeriği anlamakta zorlanması.

Alınabilecek Önlemler

Proje hakkında öğretim elemanlarına bilgilendirici e-postalar gönderilerek, projenin onlara sağlayacağı faydalara yönelik açıklama yapılması.

Anketler, kolay erişilebilir ve doldurulması pratik olacak şekilde çevrim içi formatta sunulması.

Kılavuzların basım ve dağıtım süreci önceden planlanmalı, kitapçıklar doğrudan elden teslim edilmesi.

Kılavuzun dili sade ve anlaşılır olması, görsellerle desteklenerek içeriğin daha kolay kavranması sağlanması.

Faaliyetlerin Detaylı Anlatımı

Sosyal Sorumluluk dersi kapsamında yürüttüğümüz projenin temel amacı, işitme engelli öğrencilerin ders içi eğitim süreçlerinde verimliliklerini artırmak ve bu süreçte onların en büyük destekçisi olan akademisyenlerde farkındalık oluşturmaktır.

Proje süreci, ilk dersin ardından kılavuz ve anket taslaklarını oluşturmakla başladı. Taslaktan oluşturduğumuz sorular arasından, içeriğimizle en alakalı olanları seçerek anket-1'i tamamladık. Bu anket, sorumlu akademisyenimizle paylaşıldı; kendisinin verdiği direktifler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapıldı. Bu anketin amacı, akademisyenlerin işitme engelli öğrencilerle ilgili mevcut tutum ve bilgi düzeylerini ölçmektir. Anketin daha fazla akademisyene ulaşması ve analizinin daha kolay yapılabilmesi için, kâğıt yerine QR kod aracılığıyla dijital ortamda uygulanmasına karar verildi.

Anketin ardından, işitme engelli bireylerin akademik ve sosyal hayatlarında karşılaştıkları zorluklara yönelik çözümler sunacak bir bilgilendirme kılavuzu hazırlamaya başlandı. Bu süreçte içerik başlıkları belirlendi ve iş kalemleri oluşturularak ekip içinde iş bölümü yapıldı. Kılavuzun içeriği; işitme kaybının tanımı, gürültünün sınıf ortamı üzerindeki etkisi, sınıf akustiği düzenlemelerinin faydaları ve akademisyenlerin sınıf içi destek yöntemlerini içerecek şekilde, oldukça özet ama etkili bir şekilde hazırlandı.

İlerlediğimiz bu noktaya kadar, ders saatinde bir sunum gerçekleştirip rapor oluşturmamız gerektiği bildirildi. Bu doğrultuda tekrar bir iş bölümü yaparak, yaklaşık üç gün süren bir çalışmayla sunum ve rapor hazırlığı tamamlandı. Kılavuzun ana hatlarını belirledikten sonra, danışman akademisyenimiz ile yapılan değerlendirme sonucunda, Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde bulunan 7 bölüme bilgilendirme sunumu yapılması ve kılavuzun bu bölümlere paylaşılması kararlaştırıldı. Bu doğrultuda kılavuz çıktı sayısı belirlendi ve toplam 14 adet kılavuz baskısı planlandı, matbaa ile iletişime geçilerek baskı süreci başlatıldı.

Tüm bu hazırlık süreci boyunca yapılan toplantılar genellikle internet bağlantısı üzerinden gerçekleştirildi ve her adım danışman akademisyenimizin denetimi altında sürdürüldü. İlk taslağı oluşturduktan sonra, danışman akademisyen ile ders saatinde yüz yüze bir değerlendirme yapılarak eksiklikleri belirlendi ve düzenlemeler kararlaştırıldı. Ardından çevrim içi bir toplantı yapılarak kılavuzun yeni hali tamamlandı ve tekrar danışman akademisyen ile paylaşıldı. Bu aşamada kılavuzun tahmini sayfa sayısı ve tasarımı da şekillenmişti. Görünümüne karar verdikten sonra matbaalarla görüşmeye başlandı.

Hazırlanan sunumun akademisyenlere sunulmadan önce değerlendirilmesi amacıyla, 15 Mayıs tarihinde Odyoloji Bölüm Başkanı ve ilgili bölüm akademisyenlerine bir ön sunum gerçekleştirildi. Bu ön sunum sonucunda, içerikte düzeltilmesi gereken noktalar belirlendi; gerekli revizeler yapıldı, kılavuzun ve sunumun son hali oluşturuldu.

Başlangıçta 22 Mayıs tarihinde Sağlık Bilimleri Fakültesi akademisyenlerine ortak bir sunumu planlandı ancak yetersiz katılım sonucunda iptal edildi. Bölüm Başkanımızın rektörlükle yaptığı görüşmeler sonucunda, sunumların ilgili Sağlık Bilimleri Fakültesi bölümlerinde birebir gerçekleştirilmesine karar verildi.

Bu kapsamda dört bölüm ziyaret edildi:

- 26 Mayıs – Sağlık Yönetimi
- 27 Mayıs – Hemşirelik
- 28 Mayıs – Sosyal Hizmet
- 30 Mayıs – Fizyoterapi ve Rehabilitasyon

Sağlık Yönetimi, Hemşirelik ve Sosyal Hizmet bölümlerindeki sunumlara iki farklı öğrenci grubu, Fizyoterapi Bölümündeki sunuma ise diğer iki öğrenci grubu katılım sağlamıştır. Her bir bölümde ortalama sekiz akademisyene ulaşılmış; toplamda 30 akademisyene bilgilendirme kılavuzu tanıtılmış ve işitme engelli bireyler adına farkındalık sunumları gerçekleştirilmiştir.

Sunumlarda, hazırlanan bilgilendirme kılavuzu tanıtıldı, işitme engelli öğrencilerin karşılaştığı zorluklar aktarıldı. Her sunumun başında, akademisyenlerin mevcut bilgi ve tutumlarını ölçmek üzere Anket-1, sunumun sonunda ise oluşturulan yeni bir soru eklenerek Anket-2 uygulandı. Bu iki anket sayesinde sunumların akademisyenlerde farkındalık oluşturup oluşturmadığını ölçmek üzere veri analizi yapma imkânı sağlandı ayrıca akademisyenlere gerektiğinde üniversitenin Engelli Öğrenci Birimi'nden destek alabilecekleri bilgisi de sunulmuş ve bu konuda bilgilendirme yapılmıştır.

Tüm proje süreci boyunca:

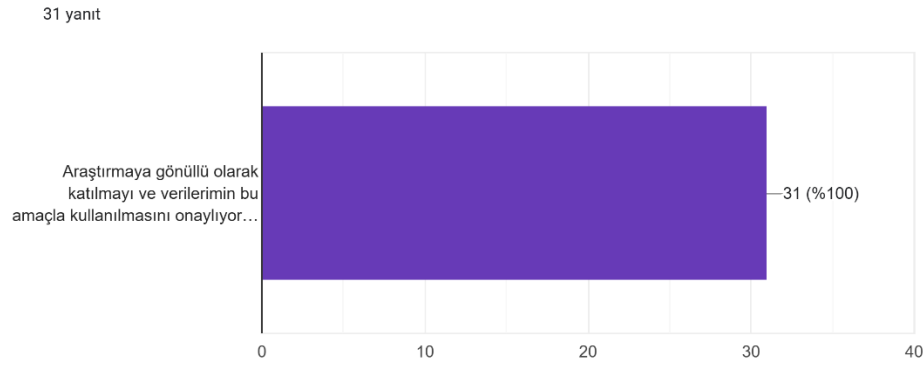
- 2 anket,
- 1 bilgilendirme kılavuzu oluşturup,
- 6 sunum (vize sınıf sunumu, Sağlık Bilimleri Fakültesi 4 ayrı bölüme sunum, final sunumu) gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmalarla birlikte, işitme engelli öğrencilerin akademik yaşamlarını daha verimli sürdürebilmeleri adına akademisyenler nezdinde farkındalık oluşturulması ve somut öneriler sunulması hedeflenmiştir.

Proje Çıktıları

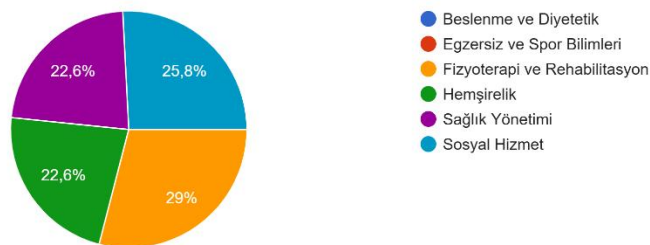
Bu çalışmada, işitme kayıplı öğrencilerle ilgili olarak akademisyenlerin bilgi düzeyi, tutumları ve destek yöntemlerine dair farkındalıklarının ölçülmesi amacıyla yapılan iki ayrı anketin sonuçları karşılaştırılmıştır. İlk anket, bilgilendirme sunumu öncesinde; ikinci anket ise sunum sonrasında uygulanmıştır.

Anket-1 sonuçları

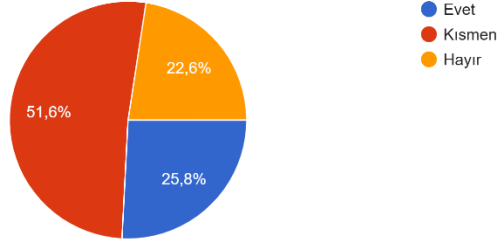
1. Hangi bölümün akademik personeliniz?

31 yanıt

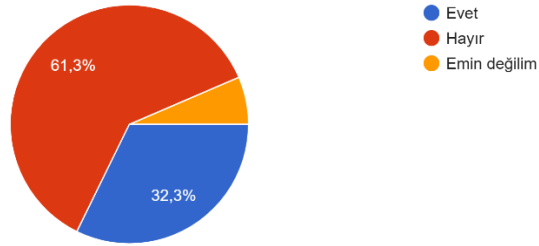
2. İşitme kaybı hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

31 yanıt

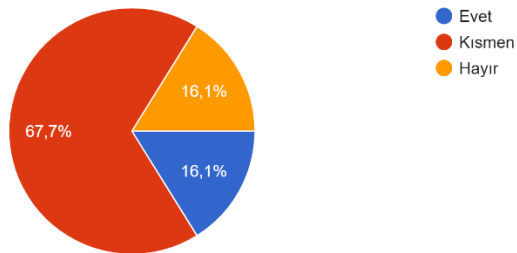
3. Daha önce işitme kayıplı bir öğrenciniz oldu mu?

31 yanıt

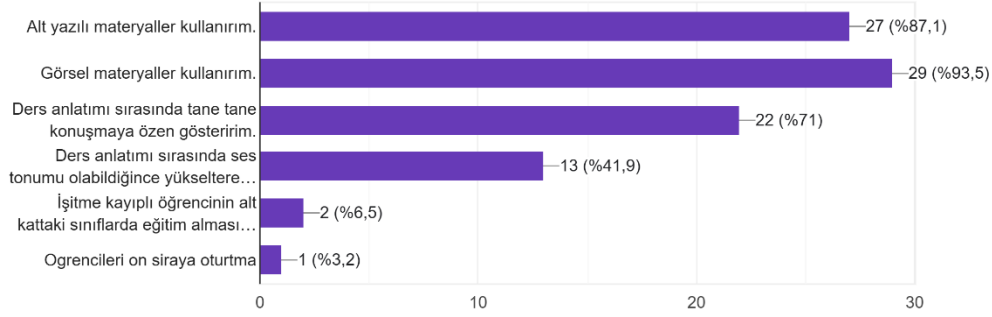
4. İşitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde etkileşim ve destek yöntemleri (fiziksel düzenlemeler, konuşma/iletişim teknikleri vb.) hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

31 yanıt

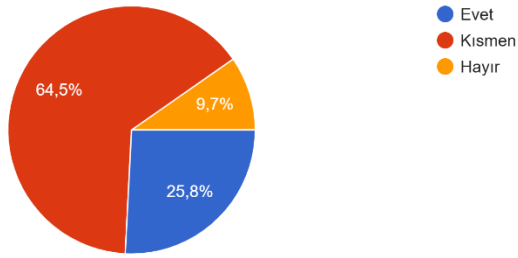
5. Sizce işitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde hangi ders anlatım yöntemi/yöntemleri kullanılabilir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

31 yanıt

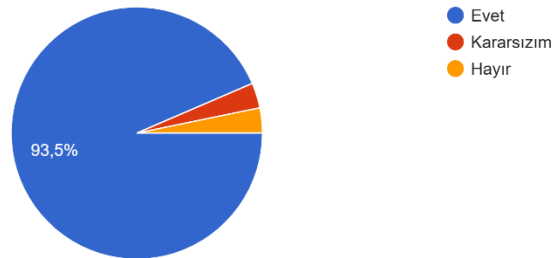
6. İşitme kayıplı öğrenciler için kullanılan destekleyici teknolojiler (işitme cihazları, FM sistemleri vb.) hakkında bilginiz var mı?

31 yanıt

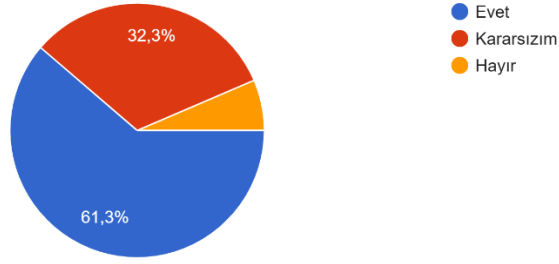
7. İşitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde sınıfa entegrasyonu için özel düzenlemeler yapar mısınız?

31 yanıt

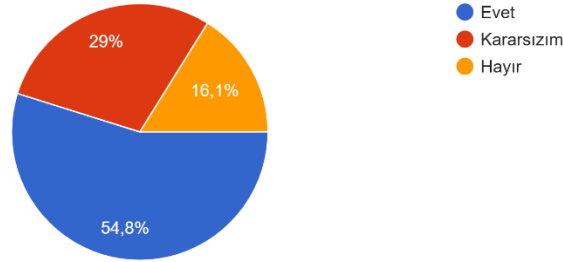
8. Sizce işitme kayıplı öğrencinizin işitme kaybı akademik başarısını etkiler mi?

31 yanıt

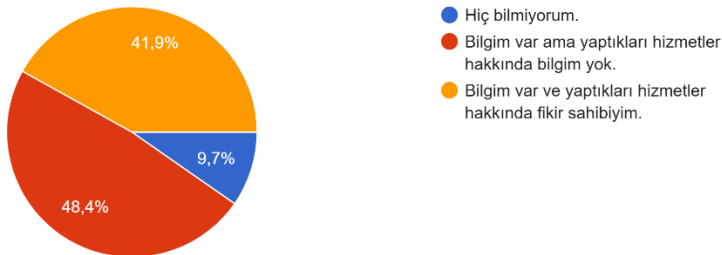
9. Sizce sınav sonuçlarını değerlendirirken işitme kayıplı öğrenciler için bireysel bir düzenleme yapılmalı mıdır?

31 yanıt

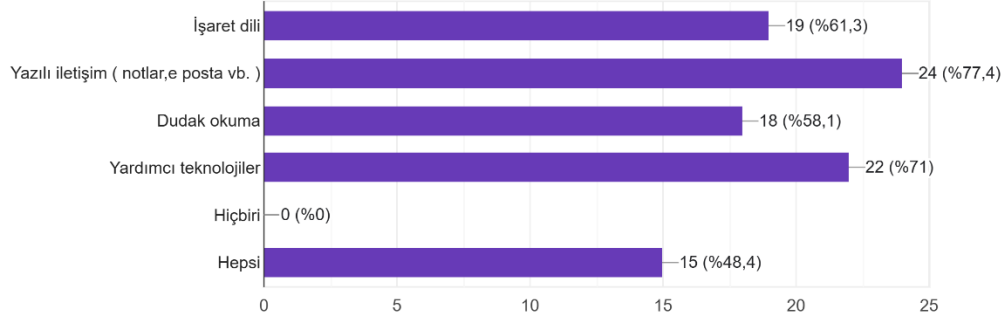
10. Üniversitede özel gereksinimli öğrenciler için destek birimi hakkında bilginiz var mı ve yaptığı hizmetler hakkında bilgi sahibi misiniz?

31 yanıt

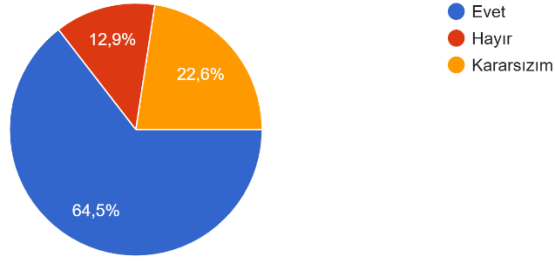
11. Sizce işitme kayıplı öğrencilerinin talebi halinde iletişim kurmak için hangi yöntemler kullanılabilir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

31 yanıt

12. İşitme kayıplı öğrenciler hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için bilgilendirme eğitimi almak ister misiniz?

31 yanıt

13.İşitme kayıplı öğrenciler ile ilgili eklemek istediğiniz başka bir görüş veya öneriniz var mı?

4 yanıt

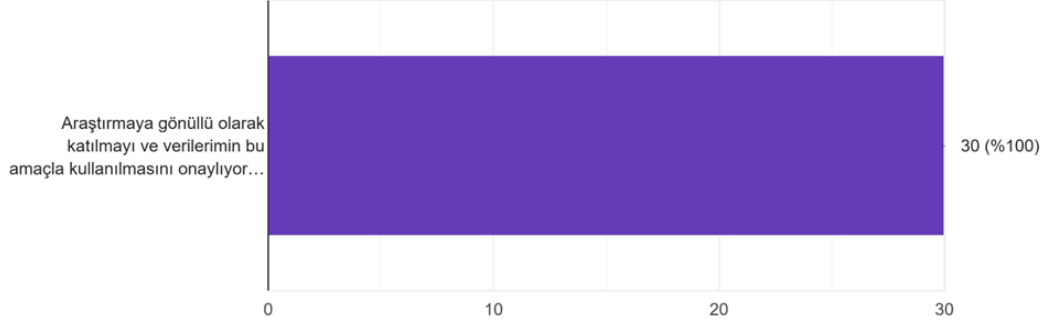
Teşekkürler

İşitme kaybı olan veya işitme cihazı kullanan sağlık profesyonelinin işitmenin önemli olduğu değerlendirme ve tedavi planlarında nasıl bir yöntem kullanabilir. Örneğin Steteskop kullanıldığı durumlar

Hayır

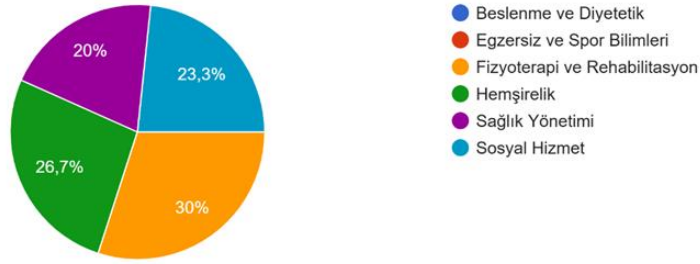
Anket-2 Sonuçları

30 yanıt

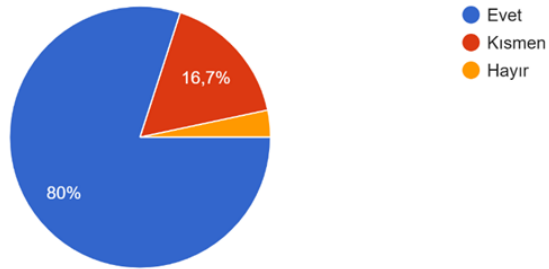
1. Hangi bölümün akademik personeliniz?*

30 yanıt

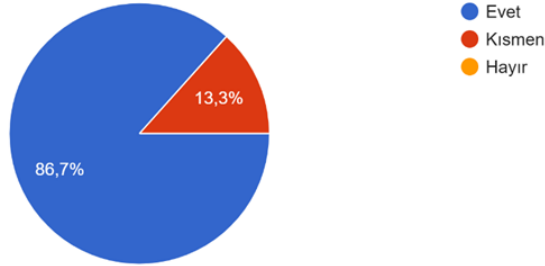

2. Yapılan bilgilendirmelerden sonra işitme kaybı hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

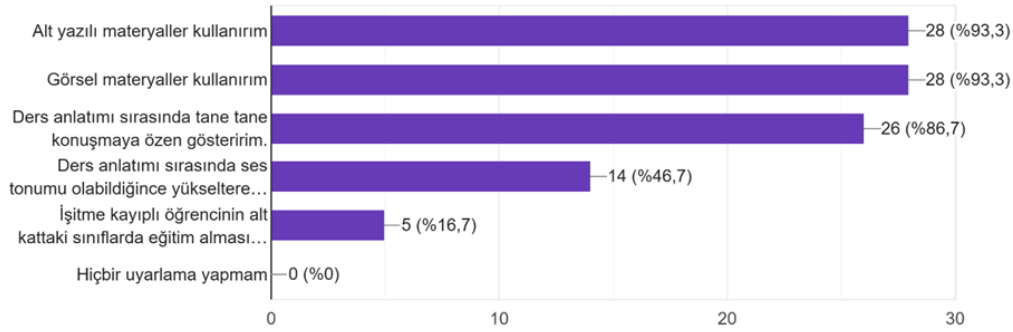
30 yanıt

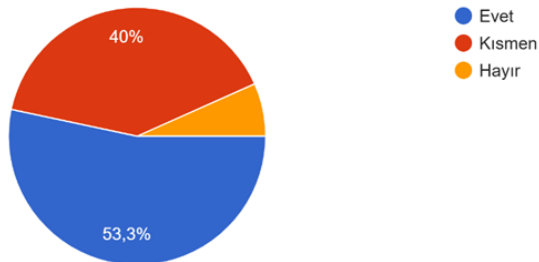
3. Yapılan bilgilendirmelerden sonra işitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde etkileşim ve destek yöntemleri (fiziksel düzenlemeler, konuşma/iletişi...terli bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?
30 yanıt

4. Yapılan bilgilendirmelerden sonra işitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde hangi ders anlatım yöntemi/yöntemleri kullanılabilir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)
30 yanıt

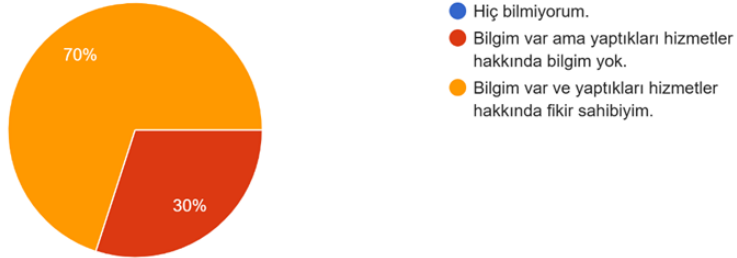

5. Yapılan bilgilendirmelerden sonra sizce işitme kayıplı öğrencinizin işitme kaybı akademik başarısını etkiler mi?
30 yanıt

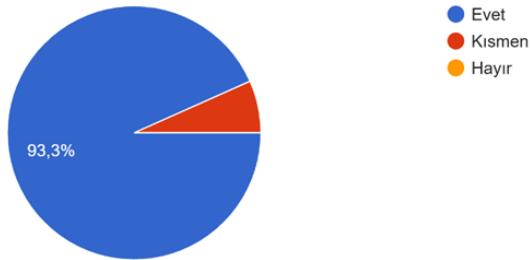
6. Yapılan bilgilendirmelerden sonra üniversitede işitme kaybı olan öğrenciler için destek birimi hakkında bilginiz var mı?

30 yanıt

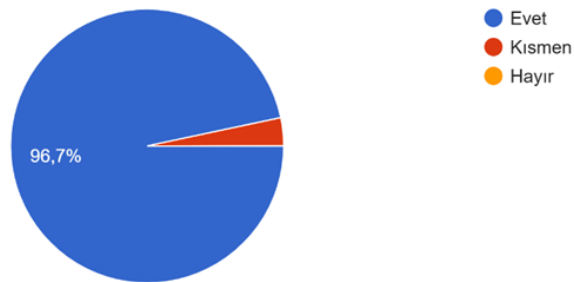
7. Yapılan bilgilendirmelerden sonra işitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde sınıfa entegrasyonu için özel düzenlemeler yapar mısınız?

30 yanıt

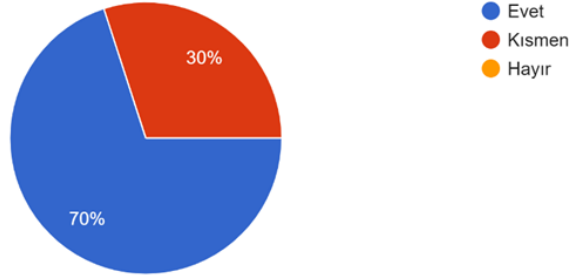
8. Yapılan bilgilendirmelerden sonra öğrendiğiniz stratejileri öğrencinin talebi halinde ders planınıza entegre edebilir misiniz?

30 yanıt

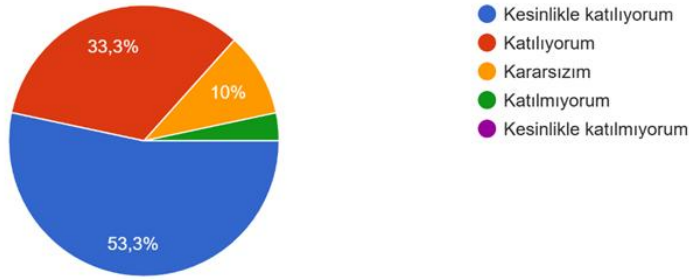
9. Yapılan bilgilendirmelerden sonra işitme kayıplı öğrencilerin talebi halinde etkili iletişim kurma yöntemleri hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?

30 yanıt

10. Sunumun kapsamı ve yapılan bilgilendirme yeterli ve anlaşılır düzeydeydi.

30 yanıt

11. Yapılan bilgilendirmelerde eksik bulduğunuz, daha fazla bilgi almak istediğiniz veya henüz yeterince öğrenemediğinizi düşündüğünüz konular varsa nelerdir?

3 yanıt

Teşekkürler

Dersler özelinde uyarılama hakkında detay verilebilirdi.

Hayır

Anket-1 ve Anket-2 Sonuçlarının Karşılaştırmalı Değerlendirmesi:

Bilgi Düzeyindeki Artış

Anket-1’de katılımcıların çoğu işitme kaybı ve destek yöntemleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtirken, Anket-2’de bu oranlar belirgin şekilde artmış ve %80’in üzerinde bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Bu durum, bilgilendirme sunumunun bilgi düzeyine önemli katkı sağladığını göstermektedir.

Farkındalık Artışı

Her iki ankette de işitme kayıplı öğrencilerin sınıfa entegrasyonu konusunda sonuçlar birbirine yakınlık göstermiştir (%93 civarı). Ancak, işitme kaybının akademik başarıya etkisi konusunda Anket-1’de %61,3 olan “etkiler” görüşü, Anket-2’de %53,3’e düşmüştür. Bu da katılımcıların bilgi edindikçe akademik başarı üzerindeki etkinin duruma göre değişebileceğini fark ettiğini göstermektedir.

Destek Yöntemlerine Yönelik Bilgi ve Uygulama

Üniversitede işitme kayıplı öğrenciler için var olan destek birimi hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtenlerin oranı Anket-1’de %9,7 iken, Anket-2’de bu oran %70’e çıkmıştır. Bu da kurum içi destek imkanlarının daha çok kişi tarafından tanındığını ve gerektiğinde yönlendirme yapılabileceğini göstermektedir.

Sunum Sonrası Geri Bildirimler

Anket-2’de katılımcıların %86,6’sı sunumun yeterli ve anlaşılır olduğunu belirtmiştir. Açık uçlu yanıtlarda ise sunumun genel olarak faydalı bulunduğu, ancak ders özelinde uyarlamalara ilişkin daha fazla bilgi verilmesinin yararlı olacağı ifade edilmiştir.

Sonuç

İki anket karşılaştırmasında bilgi düzeyinde olumlu bir artış gözlemlenmiştir. Katılımcılar artık yalnızca temel bilgiye değil, aynı zamanda destek yöntemleri hakkında da farkındalık sahibi olmuştur. Ancak uygulamaya dönük örneklerin az olması, sunumun etkisini azaltabilir daha güçlü bir etki yaratmak adına destek yöntemlerinin uygulamalı biçimde gösterilmesi, katılımcıların

sürece aktif katılımını teşvik edecek motivasyon unsurlarının sağlanması ve genel bilgilendirmeler yerine ders özelinde uyarlamaların ele alındığı içeriklerin sunulması önerilmektedir. Böylece hem katılım artacak hem de edinilen bilgiler sınıf içi uygulamalara daha kolay aktarılabilir.